

Bygglovsenheten
Nacka kommun

Antikvariskt yttrande angående rivning och uppförande av ny byggnad på fastigheten Skogsö 7:5

Bakgrund

Bygglov har sökts för fastigheten Skogsö 7:5. Fastighetsägaren avser riva den f.d. ladugården. Fastigheten ligger inom område utpekad i kulturmiljöprogrammet samt angränsar till Skogsö reservatet och Skogsö kapell. I en inventering bedöms byggnaderna på fastigheten utgöra en synnerligen värdefull miljö.

Historik med relevans för ärendet

Fastigheten omfattar idag den f.d. Erstavikskrogen, en krogbyggnad vars äldsta del härstammar från 1600-talet, ett bostadshus byggt på 1880-talet, en f.d. ladugård från 1880-talets mitt, en jordkällare från 1800-talets mitt samt ett gästhus/uthus från tidigt 1900-tal. Krogen låg vid det trånga sundet i den gamla farleden in till Stockholm, på medeltiden benämnd Harstäket, från mitten av 1500-talet Baggensstäket. Den var en av många krogar längs farleden, i bruk 1680–1830. Från 1830 var skeppare Jan Erik Nyström arrendator av området. Möjligtvis var han krögare under en tid, men så småningom skapades ett jordbruk varvid ladugård och jordkällare byggdes. Jordbruket drevs fram till att Saltsjöbadens kyrkogård började anläggas 1920.

Fastigheten gränsar i norr och öster till Saltsjöbadens kyrkogård och mycket nära den östra gränsen ligger ett registrerat fornminne från 1700-talet i form av en försvarsanläggning (redutt).

Synpunkter

Fastigheten ligger inom en känslig miljö utmed Baggensstäket. De bevarade byggnaderna utgör en värdefull kulturhistorisk miljö som innefattar Saltsjöbadens äldsta hus/försvarshistoriskt minnesmärke i kombination med ett skärgårdshemman.

Utifrån antikvarisk synvinkel så innebär rivning av den gamla ladugården negativa konsekvenser på kulturmiljövärdena. Ladugården är idag en av få byggnader som fortfarande kan berätta om Skogsös tidigare näringar. Byggnaden är uppförd av en gedigen timmerstomme med laxade knutar. Den kvarlämnade bebyggelsen, varav den f.d. ladugården utgör en del, utgör ett historiskt spår från ett tidigare skärgårdshemman med tillhörande jordbruk. Det vore därför värdefullt om byggnaden kunde bevaras.

Enligt PBL krävs dock inte rivningslov för rivning av bebyggelse utanför detaljplan. Rivningslov kan därför inte nekas, även om ett bevarande hade varit önskvärt.

Den f.d. ladugården kommer att ersättas av en ny byggnad. Den nya byggnaden uppförs som ett ”lad-inspirerat” hus i två våningar, målat i Falu rödfärg. Förslaget bedöms vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till såväl landskapsbild som kulturvärden på platsen enligt 2 kap 6§.

I tjänsten

Niss Maria Legars
Kommunantikvarie